

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 пара

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)
ADRESSE:
„Vjesnik“ Cettigné (Monténégro)

РУКОПИСЕ ВАЉА СЛАТИ УРЕДНИШТВУ „ВЈЕСНИКА“
А ПРЕПЛАТУ И ОГЛАСЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ
ОГЛАСИ СЕ НАПЛАЉУЈУ ПО ПОГОДБИ

Поморска битка код Хелголанда

ЛОНДОН, 17. августа. Једна ескадра енглеских крстарица и торпиљера гонила је једну јаку њемачку ескадру. Послије јаке огорчене борбе Нијемцима су потопљена два торпиљера. Једна друга енглеска ескадра потопила је ове њемачке крстарице: „Мајнц“ и „Келн“ и запалила трећу крстарицу, која је у бјегству потонула. Енглеске ескадре нијесу имале никаквих губитака. (Службено).

ТЕЛЕГРАМИ

Петроград, 14. августа. Руси су заобишли Кенигсберг, остављајући јаку снагу за опсаду. Овдашњи дипломатски кругови савезничких држава посматрају данашњу ситуацију са много оптимизма.

Петроград, 15. августа. Послије читавог низа огорчених борба на фронту источне Пруске, руске трупе су одбиле сјајну побједу. Нијемци су претрпјели огромне губитке. Они се повлаче гоњени нашим трупама. Белгијска војска учинила је изненада напад из Анвершког логора, пробила се кроз њемачке редове и иде на југ. Французи су одбили неколико њемачких контра-напада у Елзасу према Колмару. Са Анвершких утврђења успјело је да се разори један Цепелин, који је бацио бомбе на варош. Сви белгијски листови, изузев оних у Анверсу, излазе на њемачком језику.

Лондон, 15. августа. (Званично). Енглеска војска у Белгији борила се успјешно против двије њемачке дивизије, које су имале велике губитке и изгубиле своје позиције. Белгијски посланик у Лондону предао је јавности читав низ свирепости и дивљаштва које су Нијемци починили у Белгију.

Лондон, 15. августа. (Званично). Министар војни лорд Киченер казао је у једноме говору у парламенту: Енглеска, пошто нема обавезну војну службу, не може да развије сву своју војну снагу, као њени савезници, али ће енглеска влада, уз припомоћ народа и драгоцену помоћ колонија, развити мало по мало огромну снагу, која ће бити све већа и већа у колико ће непријатељ бити све слабији и слабији.

Лондон, 15. августа. Њемачки амбасадор Мендсдорф и државни секретар Дернабург стигли су у Њујорк и изјавили, да долазе да израде американску помоћ за црвени крст.

Лондон, 15. августа. „Тајмс“ у уводном чланку говори врло повољно за Србију поводом последњих ратних догађаја и између осталог каже ово: „Гордост Аустро-Угарске у првој фази рата претрпјела је срамоту, која се не може избрисати. Послије ове прве одлучне побједи у отвореној борби противу сила централне Европе, част је која остаје на храброј српској војсци. Све силе ангажоване у рату противу руског милитаризма и ученика њихових доктрина, поздравиле малу краљевину која је тако брзо добила толике лаворе.

Срби имају још великих рачуна са Аустријом и тражиће да до краја буду исплаћени“.

Амстердам, 15. августа. Холандски пароброд „Потсдам“, који долази из Њујорка и носи собом 400 њемачких резервиста, неколико аустријских резервиста и њемачку пошту, стигао је у Холандију. Пошта је конфискована, а сви резервисти задржани су као ратни заробљеници.

Ђенова, 15. августа. Италијански пароброд „Италија“ задржан је код Трафалгара од једног енглеског торпиљера, који је упитао капетана „Италије“ да нема на броду њемачких путника. Капетан је добио потврду одговор од капетана пароброда „Италија“ је морала наставити пут за Либралтар, у коме је искрцала 117 њемачких путника и по том наставила пут за Ђенову.

Беч, 16. августа. Цар је наредио, да се пријестоница стави у стање одбране.

Петроград, 16. августа. Војска њемачког цезара износи четири милиона људи и приближно толико резерва и други позив. Брзо маршовање Руса последије побједи код Гумбинена имаће рјешавајући утицај на рат.

Рим, 16. августа. Јављају из Драча, да је ситуација у Драчу очајна. Становништво гладује.

Петроград, 16. августа. Јавља се, да је успостављен правилан поштански саобраћај са варошима источне Пруске, које је заузела руска војска. Поштански пакети, који стижу из Пруске носе на себи руске поштанске жигове.

Лондон, 16. августа. Кореспондент „Тајмса“, очевидца битке код Шарлроа, прича, да су Французи учинили испад у варош и да се борба водила у Шарлроу. Борба је постала толико огорчена и толико крвава, да су се љешевци нагомилали по улицама и да су отежали и само кретање трупа. Французи су се задржали пред жељезничком станицом, на коме се мјесту водила упорна борба читаво два часа. Борба је престала пред вече и настављена је сутра дан још једном. Нијемци су коначно одбијени и пребачени на другу обалу ријеке Мезе. Шарлроа је сад само једна гомила рушевина, прекривена љешевима.

Париж, 16. августа. Једна њемачка дивизија, која је наступала на Валенсијен, изненађена је француском артиљеријом и потпуно уништена.

Париж, 16. августа. Извјештавају да је принц Ернест од Саксен Мајнингена тешко рањен и да се лечи у болници у Мобежу.

Беч, 16. августа. Аустроугарска је објавила рат Белгији.

Париж, 16. августа. У борбама између Нансија и Волеја непријатељ је претрпјео знатне губитке. На једном врло кратком простору нађено је 1500 љешева. У једноме рову цијело једно одјељење било је покошено нашим гранатама. Погинули су остали на мјесту у ставу, који су били заузели при гађању. Борбе, које су се водиле прије три дана, окрећу се у нашу корист.

Лондон, 16. августа. Пресбиро јавља под јучерашњим датумом да су јаке њемачке снаге нападе 12. августа на Французе у јужном дијелу бојишта, но да су Французи одбили напад. Нијемци се повлаче на цијелој линији.

Париж, 16. августа. (Званично). Француска офанзива у предјелу између Вогеца и Нансија продужује се. Три јаке њемачке колоне у Белгији, које су пријетиле да прекину везу између енглеске војске и војска савезника, потпуно су потучене од савезника. Намирска су утврђења готово сасвим порушена пуцањем из 40 топова великога калибра.

Лондон, 16. августа. Енглези су у западној Африци потопили помоћну њемачку крстарицу „Виљем Велики“.

Берлин, 16. августа. Њемачка влада прописала је становништву строгу економију у потрошњи јаја и петролеума.

Париж, 16. августа. Руски и италијански добровољци кренули су јуче на бојиште. „Тан“ у једном чланку вели, да ће Пољаци знати цијенити обећање царева: Виљема и Фране Јосифа, али да ће умјети дочекати Русе као своје ослободитеље, који им поштено пружају руке у име Цара и Његових Савезника.

Петроград, 16. августа. У ноћи између 13. и 14. ов. мј. њемачка крстарица „Магдебург“ насјела је крај руских обала због магле. Покушаји да је извуку на воду нијесу успјели и поред помоћи, коју су јој том приликом пружила два њемачка торпиљера. Двије наше крстарице, које су послате за „Магдебургом“ нашле су га у јутро кад се дигла магла. Наше лађе отвориле су палбу на непријатељску крстарицу, која је слабо одговарала. Руске гранате порушиле су ојаче и изазвале ек-

сплозију, која је потпуно упропастила лађу. Капетан, његов штаб, један дво официра и посаде заробљени су.

Берлин, 16. августа. Званичне новине објављују указ, којим се наређује свијема Нијемцима у иностранству, а који су војни обвезници, да са одмах врате у Њемачкој.

Петроград, 16. августа. (Званично) 8., 9. и 10. августа на фронту источне Пруске продужена је борба у предјелу Солдау—Аленштајн—Бишофсбург, гдје је непријатељ сконцентрисао војску, која се је повукла са Гумбинена као и нове снаге. Руска војска заузела је Аленштајн. Нијемци су претрпјели велике губитке код Милена, између Остерода и Хајденбурга, и у пуном су повлачењу. У предјелу Петрокоф наша коњица потукла је три непријатељске ескадрона, која су потпомогале три чете велосипедиста, од којих је 127 заробљено. Појединачне борбе у Галицији узеле су 9. августа карактер опште битке, која се развила у источним предјелима на путу за Лавов, на фронту триста врста ширине. Прве борбе имале су карактер чарки, али благодарећи напорима руске војске, Аустријанци су на више мјеста морали пријећи у дефанзиву. Један руски пјешадијски пук отео је непријатељу заставу и потпуно уништио 21. пук хонведа. Руска офанзива снажно се продужује.

Париж, 16. августа. Наше трупе, налазиће се пред својим објективима, предузеле су прекјуче свуда офанзиву. Између Мобежа и Монса отпочела општа битка. Она траје већ више од 14 сати између Самбре и Меза, а нарочито са великим огорчењем, на осталом фронту. Губитци на обе стране већ су знатни. Између Вогеца и Мерте генерал По држи у шаху непријатеља према Бадонвилеру. Једна војска наступила према Нијемцима, који долазе из Луксенбурга, друга војска се креће од Седана да нападне Нијемце између Геса и Меза; трећа војска у Шимеу, потпомогнута енглеском војском, напада на десно њемачко крило између Самбре и Меза. Јучерашњи дан био је без коначног резултата.

Лондон, 16. августа. У доњем дому Лорд Черчил потврдио је вијест да је „Виљем Велики“ потопљен од енглеске крстарице крај обала западне Африке. Два пароброда, један норвешки, други дански, потопљени су од мина. Г. Аскит

је саопштио, да генерал Френч јавља, да је имао да издржи борбу противу много јачих непријатељских снага и да он сматра изгледе предстојеће битке као задовољавајуће.

Петроград, 16. августа. Њемачке трупе су у пуном повлачењу и спремају се да пријеђу ријеку Ангерп код Даркемена. Ми смо заузели варош Ханзбург, Ортелбург и Виленбург. Исто тако заузели смо Солдаву, чији су становници побјегли. Нијемци су напустили Виленбург и запалили га. Руске трупе дошавши код Солдаве и Најденбурга заузеле су њемачке комуникационе везе са средњом Прусском. Главни руски штаб јавља, да су борбе у источној Прусској 4., 5., 6. и 7. августа вођене са великим огорчењем, да је морал код трупа изврстан и да се фронт протеже 40 врта. Руске трупе заузеле су Зеландтарис. Повлачење 20. њемачког корпуса приближује се бјегству. У предјелу Виленбурга њемачко становништво напустило је села бјежећи на сјевер. На аустријском фронту до 7. није било озбиљнијега сукоба. У предјелу Берстита Руси су заробили два официра и 1103 војника.

Париз, 16. августа. Званично. (Комунике Министра Војног од 14. овог, 11 часова у вече). Французи су наставили офанзиву у Вогезима и сузбили њемачке снаге, које су их јуче потисле од Седана. Нијемци су пљачкали и бомбардовали ову варош, која није заштићена. У предјелу између Вогеца и Нансија француска офанзива траје без прекида пет дана. Њемачки су губитци огромни. Југо-источно од Нансија на фронту од три километра нађено је 2500 њемачких љешева. У предјелу Витримона, на фронту од 4 км. нађено је 4500 њемачких љешева. Лонгви, стара тврђава, са са гарнизоном од свега једног батаљона, бомбардована је почев од 22. јула. Послије 24. дана отпора варош се је предала. Половина војника поубијани су или су били рањени. Потпуковник Дарш добио је орден Почасне Легије за јуначко држање. Белгијске трупе, које су

браниле Намир и француски пукови, који су их потпомагали, сад су на француској граници. На сјеверу енглеска војска нападнута је много јачим непријатељским снагама и послије сјајног отпора, морала се је повући мало у позадину Белгије.

Лондон, 16. августа. Пресбиро јавља, да се француске ратне операције протежу на фронту од 240 км. Морал код француских и енглеских трупа је одличан.

Петроград, 16. августа. Један Цепелин бомбардовао је станицу Млав. На њега су пуцали са одстојања од осам врта и погодили га куршумима. У ваздушној лађи било је осам војника, два митраљеза и неколико експлозива. Ваздушна се лађа срушила на земљу.

Ваљево, 17. августа. 14. августа непријатељ је тукао артиљерском ватром Топчидерско брдо и Градиште. Од овога није било скоро никакве штете. Прибој је 15. о. мј. поново заузет од наше војске. И у овом је правцу непријатељ претјеран с наше територије. Истога дана било је на Дрини само омањих чарки. Код Смедерева непријатељ је тукао артиљеријом Годомин. На осталим дјеловима фронта није се десило ништа значајније.

Париз, 17. авг. У Вогезима је продужена поново офанзива. 7000 убијених Нијемаца нађено је на фронту од седам километара. Мало утврђење Лонгви капитулирало је послије 24 дана херојске одбране. Корпус енглеске војске морао се мало повући. Француска војска одржава своје позиције. Белгијска војска код Анверса задржала је више њемачких дивизија. Уопште јучерашњи дан био је без коначних резултата.

Петроград, 17. августа. Руса је војска ойкололи Лавов и Кеисберг.

Петроград, 17. августа. (званично) Њемачка и Аустрија, чије су војске немобилне да задрже офанзиву наших трупа у источној Прус-

ској и Галицији, шире у својим земљама и у неутралне државе свјесно лажне информације о својим побједама и о унутрашњој ситуацији у Русији. Прије него су отпочеле борбе код Гумбинена, чији је исход свима добро познат, „Волфов биро“ је лансирао у све крајеве Европе вијести о сјајним побједама и о потпуном руском поразу. Телеграми из Беча, јављали су с друге стране о неуспјеху наше офанзиве у Галицији, о тријумфалном маршу Аустријанаца у унутрашњост Русије, о запљењивању наших топова. Бечки извјештаји су јавили такође о заузећу Варшаве, и о крвавој револуцији у Руској Пољској, о бјегству и паници руског становништва. Да би начинили те вијести што вјероватнијима, они су им за извор означавали Одесу, Кишењев и Николајев. Руски генерал-штаб сматра да је некорисно демантовати све те вијести, јер право стање ствари на бојништу довољно је до сада истакнуто. Руски генералштаб обавјештава колико год му је могуће све земље о покретима руске војске, која побједилачки продире у Пруску и Галицију.

Атина, 17. августа. Продужује се пролаз Нијемаца преко Филипопоља за Цариград. Јуче су прошли других 100 њемачких моринских официра.

Ваљево, 17. августа. По накнадним извјештајима непријатељ је ноћу између 14. и 15. августа тукао артиљеријском ватром Биоград и положаје према Биограду, а 15. августа велико Градиште. Данас 15. августа ни на једном фронту нема ништа ново.

Париз, 17. августа. Води се велика битка на линији Монс—Мобеж. Готово сва њемачка снага налази се према савезничким војскама. У Вогезима су француске трупе помакнуте иза Донона и ријеке Ала.

Петроград, 17. августа. Руси престано напредују без препреке. Руски трупа, које су продрле у Њемачку, има седам пута више од њемачких трупа.

Лондон, 17. августа. Савезници држе задовољавајуће позиције за предстојећу велику битку.

Енглеска поморска војска заузела је Остенде. Шест Намирских утврђења држе се непрестано.

Енглески парламент изразио је белгијском краљу своје дивљење на херојском отпору, којим се његова земља одупрла Њемачкој.

Атина, 17. августа. Француско посланство категорички демантује информацију атинског кореспондента „Тана“, у којој се говори, да савезници намјеравају да изврше искрцавање трупа у Валони.

Лондон, 17. августа. Јавља се да су за вријеме посљедњих борби које су се водиле ових дана, Нијемци имали сто хиљада људи онеспособљених за борбу; Французи, Белгијанци и Енглези педесет хиљада.

Букурешт, 17. августа. Вијест о пролазу официра и подофицира њемачке марине, који су отпутовали у Цариград да ступе у отоманску марицу, произвела је у Букурешту најживље утјеске. Ситуација се сматра као сасвим затегнута.

Париз, 17. августа. Нијемци, који су опсиједали Лонгви, имали су огромне губитке. Француска офанзива, која је одбила Нијемце из Сандиа, нанијела је непријатељу губитке, који се рачунају на шест хиљада мртвих.

Белгијска војска, која је учинила испад из Анверса, спријечила је маршовање неколиким њемачким дивизијама које су биле готове да нападну на Енглезе.

Лондон, 17. августа (званично). Генерал Френч извјештава да су шест њемачких корпуса са три коњичке дивизије напали на енглеску војску, која је одбила све те нападаје нанијевши озбиљне губитке непријатељу. Генерал Жорж, генералисимус француске војске, честитао је генералу енглеске војске на постигнутом успјеху.

Крф, 17. августа. Један енглески торпиљер потопио је један аустријски торпиљер.